

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Mart 2026

Sayı :30824082-610/15252111
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYKUT KAYA'NIN
TBMM 7/37259 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/37259
GK 64

SORULAR

- 1) Yetkin Mühendislik uygulamasına geçilmesi yönünde Bakanlığınız bünyesinde başlatılmış bir çalışma bulunmakta mıdır? Varsa hangi aşamada?
- 2) Yeni mezun inşaat mühendislerine zemin + 4 kat (pratikte 7-8 kata denk gelen) statik proje müellifliği yetkisi verilmesinin kamusal güvenlik açısından doğurduğu riskleri değerlendirdiniz mi? Bu düzenlemeyi değiştirmeyi düşünüyor musunuz?
- 3) Şantiye şefliğinde deneyim şartının 2027 yılına kadar ertelenmesinin yapı güvenliği ve iş güvenliği üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir analiz bulunmakta mıdır?
- 4) Hiçbir saha deneyimi olmayan yeni mezun mühendis ve mimarların büyük ölçekli projelerde şantiye şefi olarak görev yapabilmesinin önüne geçilmesi için yeniden düzenleme yapılacak mıdır?
- 5) Mühendislik hizmetlerinde kademelendirme, unvanlandırma ve deneyim sınıflandırması yapılmasına yönelik bir mevzuat değişikliği planlanmakta mıdır?
- 6) Ülkemizde yapı güvenliği sorunlarının önemli bir bölümünün denetim eksikliği ve tecrübe yetersizliğinden kaynaklandığı dikkate alındığında, Yetkin Mühendislik sistemini hayata geçirmek üzere Bakanlığınızın somut bir yol haritası var mıdır?

CEVAPLAR

1,5,6) Mimarlık ve mühendislik mesleğinde nitelikli iş gücünün artırılması, güvenli binaların inşasına yönelik uzmanlıkların geliştirilmesi amacıyla "Mimarlık Mühendislik Hizmetlerinde Uzmanlık" konusunda bugüne kadar 28.11.2024 ve 20.02.2025 tarihlerinde olmak üzere 2 (iki) çalıştay düzenlenmiştir.

Mimarlık Mühendislik Hizmetlerinde Uzmanlık konusunda kamu kurumları, özel sektör ve meslek odalarının yaklaşımları ile olası mevzuat ihtiyaçları hakkında görüş alışverişinde bulunulmuş, çalıştay raporu Bakanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır.

12.01.2026 tarihinde TMMOB ve bağlı Meslek Odalarının katılımı ile Uzman/Yetkin Mühendislik sisteminin temel öğelerinin görüşüldüğü bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

Ülkemizdeki mimarlık mühendislik hizmetlerinin belirli alanlarında ve üst düzey mesleki yetkinlik gerektiren yeterlilikleri tanımlayabilmek, çalışma hayatına nitelikli ve belgeli işgücü kazandırmak amaçlı düzenleme çalışmaları yapılmaktadır.

2) 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 1'inci maddesinde "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir." hükmü bulunmaktadır.

06.02.2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler sonucunda oluşan bina hasar gözlemleri doğrultusunda yapılarda ve proje müelliflerinin deneyimlerine ilişkin düzenleme yapılması gerekliliği hasıl olmuştur. Yapılan mevzuat çalışmaları neticesinde 12.05.2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmi Gazetede Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanmıştır.

12/05/2023 tarih ve 32188 sayılı Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik; gelen talepler, afet bölgelerindeki tespitler ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanmış olup, anılan Yönetmelik ile Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 57'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine, altıncı fıkrasının dördüncü bendine, yedinci fıkrasına

eklenen hükümler gereği; deprem tehlikesi altında olan ülkemizde fen ve sağlık kurallarına uygun yapılaşmanın sağlanması adına, binaların statik proje müellifliğini, mimari proje müellifliğini ve mekanik tesisat proje müellifliğini üstlenenlere mesleki tecrübe ve iş deneyimi şartları getirilerek meslek hizmetlerine yönelik norm ve standartlar belirlenmiştir.

Bu çerçevede; 6235 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihdisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler." hükmü,

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 57'nci maddesinin 6'ncı fıkrasının (b) bendinde; " (Ek:RG-12/5/2023-32188)(8) Zemin kat hariç olmak üzere 5 ila 7 kat arasındaki binaların statik proje (8) müellifliği; kamuda veya üniversitelerin inşaat mühendisliği bölümlerinde ya da meslek odasına kayıtlı serbest mühendis olarak en az 3 yıl mesleki tecrübesi bulunup, yapı ruhsatı alınmış toplamda en az 10.000 m2, en az 4 farklı yapının projelendirilme sürecinde aktif olarak bulunan ve bu durumlarını gerekli belgelerle tevsik eden inşaat mühendisleri tarafından üstlenilebilir." hükmü, 10'uncu fıkrasında; "Projelerin ilk paftasında, arsanın yeri, tapu kaydı, pafta, ada ve parsel numaraları, arsanın alanı, var ise mevcut yapılar, yapının taşıyıcı sisteminin niteliği, kat adedi, emsal hesabına konu alanı, yapı inşaat alanı ve toplam yapı inşaat alanı, kullanım amacı, yapı sahibi, yapı müteahhidi, proje müellifleri ve proje denetimi yapan denetçi mimar ve mühendisler ile bunlara ilişkin kuruluşlar hakkındaki bilgileri ihtiva eden bilgi tablosu bulunur." hükmü,

18'inci fıkrasında; "Proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir." hükmü,

20'inci fıkrasında; "İdare yapı ruhsatı düzenleme aşamasında her proje için, proje müelliflerinden, fenni mesullerden ve fen adamlarından, şantiye şefleri ile yapı müteahhitlerinden mevzuata aykırı uygulama sebebiyle süreli veya süresiz olarak mesleki faaliyet haklarının kısıtlı olmadığına ilişkin Ek-1 ve Ek-8'de yer alan sicil durum taahhütnamesini ister. Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen mimar ve mühendislerin işlemleri tazmin ve hukuki sorumluluğu kendilerine ait olmak üzere iptal edilir ve bu kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulur." hükmü yer almaktadır.

Öncelikle yapılan düzenlemenin amacı belli bir yıl tecrübesi olmayan (örneğin 5 yıl gibi) müelliflerin proje yapmasının engellenmesinden ziyade, yapılacak yapının büyüklüğüne veya (hesap ve analiz yöntemleri değiştiğinden) bina yüksekliğine ya da bina tipolojisine göre bunların projelerini hazırlayabilecek mühendislerin de belirli tecrübelere sahip olmasının sağlanmasıdır. Bu bağlamda 5 kata kadar yapıların statik proje müellifliği için önceki uygulama aynen devam etmekte olup getirilen ilave bir kriter bulunmamaktadır.

Düzenleme öncesinde 3458 sayılı Kanun ile 6235 sayılı Kanun uyarınca bir üniversiteden yeni mezun olan bir meslek mensubunun odaya kaydını yaptırdığı anda herhangi bir mesleki deneyime sahip olmadan her türlü bina projesini hazırlayabilmekte, yeterli tecrübeye sahip olmadan daha önce hiçbir statik proje hazırlamamış iken doğrudan çok büyük veya yüksek binaların veya özel hesap gerektiren binaların projelerini hazırlayabilmekte idiler (Örn.100 katlı veya 300 metre yüksekliğinde yüzlerce bağımsız bölümü bulunan ve yüzlerce insanın yaşadığı ve çok ileri hesap yöntemleri gerektiren gökdelen projeleri gibi).

Bu kapsamda Yönetmeliğin 57'nci maddesinde yapılan düzenleme ile mimari, statik ve mekanik tesisat projelerini hazırlayacak müellifler için belli yapılarda mesleki deneyim kriterleri getirilerek, bunlar dışında kalan yapılar için proje müelliflerine yönelik şartlar aranmamıştır. Bu doğrultuda gerek Kanunun gerekse de bu Kanun kapsamında çıkarılan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin amaç maddesinde yer verilen, plan, fen, sağlık ve sürdürülebilir çevre şartlarına uygun yapı ve yapılaşmanın yapılması hedeflenmiştir.

Yapıların projelendirilmesinde sınıflandırmaya gidilerek belirli yapıların projelerinin yeterli mesleki deneyime sahip meslek mensupları tarafından hazırlanabilmesine yönelik düzenleme getirilmesinin, bu amacı gerçekleştirmede etkin bir yöntem olduğu tartışmasız olup, yaşanan felaket sonrası tedbirleri arttırmaya yönelik kamu yararı amacı taşıdığı da açıktır.

Diğer taraftan, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile eklenen hükümler Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

Bu kapsamda zemin kat hariç 4 kata kadar olan binaların statik proje müellifliği için herhangi bir mesleki tecrübe aranmadığı, ancak düzenleme ile deprem tehlikesi altında olan ülkemizin zemin kat hariç 5 kat ve daha fazla kat adedi bulunan binaların statik proje müellifliği için tecrübe şartı getirilmiş olduğu,

Mesleki tecrübenin belirlenmesinde mezuniyet tarihinin değil kamuda veya üniversitelerin inşaat mühendisliği bölümlerinde ya da meslek odasına kayıtlı serbest mühendis olarak çalışılan sürenin dikkate alınması gerektiği ve bu süre içerisinde Yönetmeliğin 57/6 fıkrasının (b), (c), (ç) bentlerinde geçen, en az 4/6/8 farklı yapının onaylı yapı ruhsatı eki proje, resim, hesap ve raporların projelendirilme sürecinde aktif olarak bulunulması gerektiği,

Yönetmeliğin 57'nci maddesinde ruhsat eki yapı projelerindeki proje müelliflerinin görev ve sorumlulukları açıklanmış olup Yönetmelik eki Ek-10 Form-19 Yapı Ruhsatı Formunun "Yapı Projeleri" bölümünde statik proje müellifinin ad, soyad, sicil numaraları ile birlikte imzasının da bulunması gerektiği, bu kapsamda Yönetmeliğin 57/6 fıkrasının (b), (c), (ç) bentlerinde geçen yapının projelendirilme sürecinde aktif olarak bulunan ve bu durumlarını gerekli belgelerle tevsik eden inşaat mühendisinin ilgili idarece onaylı ruhsatta ve eki proje, resim, hesap ve raporlarda adı geçen proje müellifi olması gerektiği,

Ruhsat ve eki proje, resim, hesap ve raporlarda imzası bulunacak statik proje müelliflerinin, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yapturmaları, mesleki faaliyet haklarında kısıtlı olmadıklarına ilişkin olarak ilgili meslek odasınca belgelendirilmeleri, ve alınan sicil durum taahhütnamelerinin ilgili idareye sunulması gerektiği, ayrıca Yönetmeliğin 57/6 fıkrasının (b), (c), (ç) bentlerinde geçen projelendirilme sürecinde aktif olarak bulunan proje müelliflerince hazırlanan yapılara ruhsat verilmiş olması gerektiği, proje müelliflerine ilişkin bilgiler ruhsat ve eki projelerde yer aldığından mesleki tecrübe ve iş deneyimi kriterlerine ilişkin kontrollerin ruhsat vermeye yetkili idarelerce ruhsat onaylanmadan önce yapılması gerektiği, değerlendirilmektedir.

3,4) Esasen daha önce Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte bulunmayan deneyim şartı ilk defa 18.11.2022 tarihli ve 32017 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 31.12.2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak Bakanlığımıza ulaşan geri bildirimler de dikkate alınarak deneyime ilişkin kayıt ve tevsik bakımından sektörün uyum sağlayabilmesi için söz konusu deneyim şartının yürürlüğü 31.12.2027 tarihine kadar ötelenmiştir.